

Vrijedna baza podataka za nastavu inojezičnog hrvatskog

Svi materijali provedenog Erasmus+ KA2 projekta namijenjeni su i za rad s učenicima kojima je hrvatski ini jezik. Stoga su rezultati projekta iznimno zanimljivi i korisni učiteljima hrvatske nastave u inozemstvu.

Izvanredne profesorice dr. sc. Lidija Cvikić i dr. sc. Tamara Turza-Bogdan te doc. dr. sc. Jelena Vigljević s Učiteljskog Fakulteta u Zagrebu s učiteljima Hajnalkom Dragačić i Ivanom Igićem iz OŠ Ivana Gundulića na završnom seminaru

Tekst: Ivan Igić

Foto: Erasmus+ KA2 projekt

Projekt DEAL – *Razvoj pismenosti i učenje jezika za učenike mlađe dobi u nepovoljnom položaju* proveden je od listopada 2018. do rujna 2020. godine kao Erasmus+ KA2 projekt, u kojemu je kao nositelj projekta sudjelovao Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, a partneri su Sveučilište sv. Ćirila i Metoda, Skoplje, Sjeverna Makedonija; Sveučilište u Mariboru, Slovenija; te Osnovna škola Ivana Gundulića u Zagrebu. Cilj projekta je učinkovitije djelovati na razvoj jezičnih vještina i pismenosti djece koja su zbog svojih jezičnih i kulturoloških posebnosti u nepovoljnijem položaju u odnosu na vršnjake te time poboljšati njihova ukupna obrazovna postignuća. S tim su se ciljem na projektu istraživali inovativni i transdisciplinarni načini i metode razvoja pismenosti i učenja jezika te izradili nastavni materijali za njihovo poticanje primjenjivi za uporabu

u svim situacijama učenja: formalnim, neformalnim i informalnim.

PROJEKT TEMELJEN NA POTREBAMA UČITELJA

Dvogodišnjim radom na projektu, projektni tim izradio je *Zbirku primjera dobre prakse* na četirima jezicima (hrvatskom, engleskom, slovenskom i makedonskom), što je prvi intelektualni rezultat

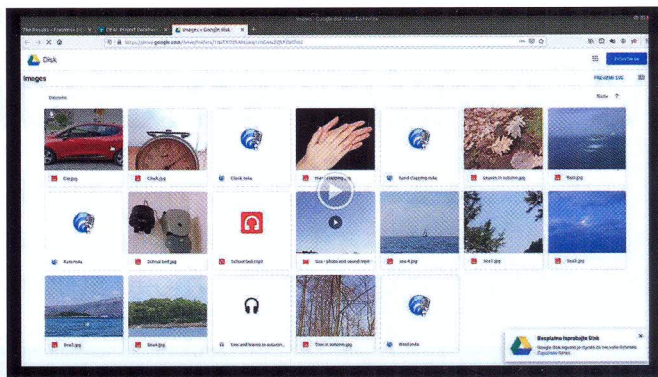
projekta. Cilj *Zbirke* je pokazati da već dobra praksa usvajanja jezika za djecu u nepovoljnome jezičnom položaju postoji i da neposredan rad s takvom djecom donosi mnogobrojne izazove i probleme učiteljima i nastavnicima. Nastavnici naglašavaju potrebu za profesionalnim usavršavanjem u smjeru interkulturalnosti i načinima učenja drugoga/materinskog jezika, kao i potrebu za novim materijalima za učenje jezika. Navedeni problemi poslužili su projektnome timu kao polazište za stvaranje transdisciplinarnih aktivnosti za sve oblike učenja koji su ujedinjeni u jednu bazu.

Glavinu rada na projektu činila je izrada transdisciplinarnih aktivnosti za razvoj pismenosti i učenje jezika te izrada *Priručnika za provoditelje aktivnosti*. Izrađeno je ukupno 80 aktivnosti, uz pripadajuće poticaje za aktivnosti i druge materijale potrebne za njihovu provedbu. Svi navedeni materijali prezentirani su na Učiteljskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 18. rujna 2020., a uz ostalo namijenjeni su i za rad s učenicima koji

Projektni sastanak s partnerima

1. Aktivnost	2. Broj sati	3. Broj nastavnika	4. Broj učenika	5. Broj nastavnika	6. Broj nastavnika	7. Broj nastavnika	8. Broj nastavnika	9. Broj nastavnika	10. Broj nastavnika	11. Broj nastavnika	12. Broj nastavnika	13. Broj nastavnika	14. Broj nastavnika	15. Broj nastavnika	16. Broj nastavnika	17. Broj nastavnika	18. Broj nastavnika	19. Broj nastavnika	20. Broj nastavnika
1. Aktivnost	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2. Aktivnost	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3. Aktivnost	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4. Aktivnost	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5. Aktivnost	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6. Aktivnost	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7. Aktivnost	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8. Aktivnost	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9. Aktivnost	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10. Aktivnost	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11. Aktivnost	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12. Aktivnost	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13. Aktivnost	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14. Aktivnost	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15. Aktivnost	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16. Aktivnost	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17. Aktivnost	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18. Aktivnost	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19. Aktivnost	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20. Aktivnost	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20

Glavna stranica baze podataka i jedna od aktivnosti

ma je hrvatski ini jezik. Stoga su rezultati projekta iznimno zanimljivi i korisni učiteljima hrvatske nastave u inozemstvu.

KORISNE AKTIVNOSTI ZA HRVATSKE ŠKOLE U INOZEMSTVU

Hrvatska nastava u inozemstvu – nastava hrvatskoga jezika i kulture namijenjena je djeci i mladima hrvatskog podrijetla koji privremeno ili stalno žive u drugim državama, a hrvatski im je obiteljski jezik. Istodobno je otvorena i ostaloj djeci koja žele učiti hrvatski jezik i upoznati hrvatsku kulturu. Osim jezikoslovlja, obuhvaća i stjecanje znanja o Hrvatskoj i njezinoj kulturi, uključujući upoznavanje sa svakodnevnim životom u domovini i suvremenim hrvatskim društvom. Razvojem jezičnih kompetencija te usvajanjem hrvatske kulturne, povijesne i prirodne baštine hrvatska nastava pridonosi razvijanju osjećaja pripadnosti hrvatskoj kulturi i hrvatskoj domovini. Istodobno je učenje hrvatskoga jezika i kulture sredstvo uspješnije interkulturalne

komunikacije i razumijevanja u dvojezičnim i višejezičnim sredinama u kojima žive učenici koji pohađaju hrvatsku nastavu.

Hrvatski izvan domovine uči veliki broj djece i mladih, što dokazuje i poštećenost Male škole hrvatskoga jezika i kulture i Sveučilišne škole hrvatskoga jezika i kulture u čiji se program, kao i u program hrvatske nastave u inozemstvu, mogu implementirati sve aktivnosti nastale na projektu DEAL samim time što je jedno od glavnih polazišta u oblikovanju aktivnosti bila činjenica da se u svim situacijama ovladavanja jezikom djeca ne nalaze isključivo s osobama koje su formalno obrazovane za poučavanje jezika (učiteljima/nastavnicima), već i s pedagogima, psiholozima, volonterima različitih struka, roditeljima i sl. Zbog toga su aktivnosti tako zamišljene da ih mogu izvoditi svi potencijalni provoditelji u institucionalnom i izvaninstitucionalnom susretu s djecom, bez obzira na svoje formalno obrazovanje.

TRANSDISCIPLINARNOST U OVLADAVANJU JEZIKA

Aktivnosti su osmišljene po načelima razvoja pismenosti u cjelovitom, integriranom obliku; povezuju različita područja učenja (transdisciplinarnost) jer ovladavanje jezikom se ne događa samo na nastavi jezika; aktivnosti potiču višejezičnost i jezičnu osviještenost, razvoj međukulturne kompetencije; obuhvaćaju različite oblike učenja, a ujedno su inovativne, kreativne i sadrže element igrivosti. Osim jezičnih ciljeva, one koreliraju i s drugim predmetnim područjima (likovna i glazbena kultura, matematika, tjelesna i zdravstvena kultura, priroda i društvo) te su usmjerene na razvoj različitih vrsta pismenosti (čitalačka, matematička, medijska, digitalna, prirodoslovna, višekulturna...).

Aktivnosti nastale na projektu DEAL usmjerene su na poticanje učenja jezika službenih zemalja sudionica projekta (hrvatskome, makedonskome i slovenskome). No, većina aktivnosti može se upotrijebiti i za poticanje ovladavanja materinskim jezikom učenika, kao i za ovladavanje jezikom/jezicima okoline te u učenju stranih jezika.

Svi navedeni ishodi projekta izrađeni su na četirima jezicima: hrvatskom, engleskom, slovenskom i makedonskom. Pozivamo sve učitelje hrvatske nastave u inozemstvu da posjete mrežnu stranicu projekta – <https://project-deal.eu>, na kojoj će naći ne samo ideje za nastavu, već i gotove materijale. ■

ENG The results of the Erasmus+ KA2 project of the University of Zagreb's Faculty of Teacher Education in Zagreb and its partners are of great interest and benefit to Croatian language teachers abroad. They can find ideas for classroom instruction and complete materials at the Internet site: <https://project-deal.eu>.

Sudionici završnog seminara